

Ders : Maliye Teorisi ve Politikaları

Konu 6 : Kamu gelirleri –II

Prof. Dr. N. Semih ÖZ

12 Şubat 2020; Ankara

Ödeme gücü ilkesi

Devlet ile birey arasında vergilendirme ilişkisi “ödeme gücü” ve “faydalanma” ilkelerine dayanmaktadır.

Ödeme gücünde, bireylerin kamu hizmetlerinden sağladıkları fayda ile doğrudan ilişki kurulmaksızın sahip oldukları ödeme gücü ile alınan vergiler arasında ilişkin kurulmaktadır.

Ödeme gücü ilkesi

Devlet ile birey arasında vergilendirme ilişkisi “ödeme gücü” ve “faydalanma” ilkelerine dayanmaktadır.

Ödeme gücünde, bireylerin kamu hizmetlerinden sağladıkları fayda ile doğrudan ilişki kurulmaksızın sahip oldukları ödeme gücü ile alınan vergiler arasında ilişkin kurulmaktadır.

Türkiye’de Ödeme Gücü İlkesi

Mali güç ilkesi

1982 Anayasasının 73’üncü maddesi aşağıdaki gibidir.

“VI. Vergi ödevi

MADDE 73. - Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, malî gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür.

Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır.

Vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülükler kanunla konular, değiştirilir veya kaldırılır.

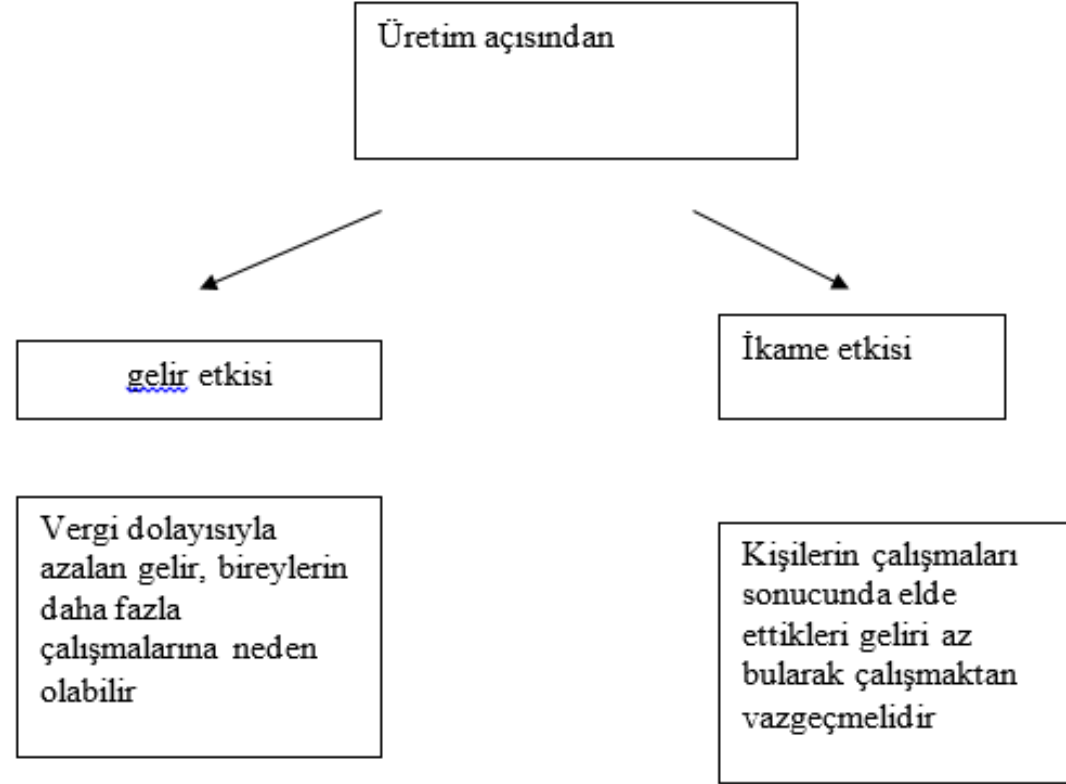
Vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülüklerin muaflık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisi Bakanlar Kuruluna verilebilir.”

Faydalanma ilkesi

Faydalanma ilkesinde ise bireylerin kamu hizmetlerinden sağladıkları fayda ile ödedikleri vergiler arasında doğrudan bir ilişki kurulmaktadır.

Örneğin harçlar genel kural olarak faydalanma ilkesine göre alınmaktadır.

Vergilerin etkileri

Vergilerin sınıflandırılması

Vergiler, farklı ölçütlere göre aşağıdaki gibi sınıflandırılırlar.

- 1- Kaynağına göre : gelir, harcama, servet
- 2- Ekonomik faaliyetlerle ilgisine göre: dolaysız- dolaylı
- 3- Verginin hesaplanmasına göre: spesifik, advalorem
- 4- Matrah belirleme yöntemlerine göre: öznel, nesnel
- 5- Uygulanan oranlara göre : azalan, sabit, artan

Kaynaklarına göre vergilerin sınıflandırılması

Gelir	Gelir vergisi, kurumlar vergisi
Harcama	Genel (katma değer vergisi), özel (özel tüketim vergisi)
Servet	Emlak vergisi, veraset ve intikal vergisi

Ekonomik faaliyetlerle ilgisine göre sınıflandırma

Vergilerin Türü	Vergilerin konusu	Örnekler
Dolaysız vergiler	Gelir ve servet üzerinden alınan vergiler	Gelir vergisi, kurumlar vergisi, veraset ve intikal vergisi gibi
Dolaylı vergiler	Harcamalar üzerinden alınan vergiler	Katma değer vergisi, özel tüketim vergisi gibi

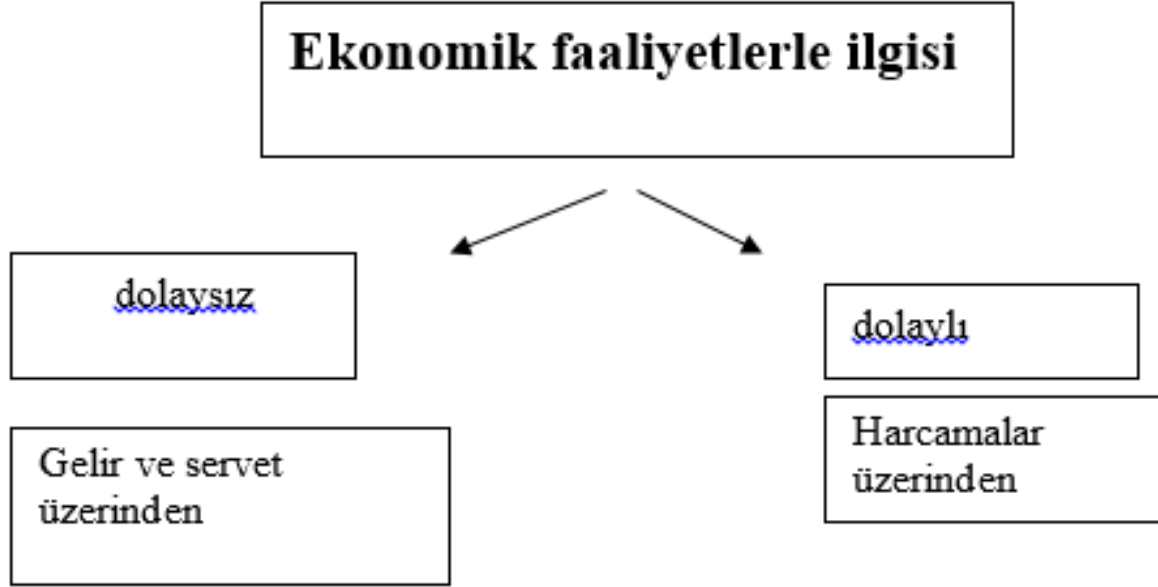

Verginin hesaplanması yöntemine göre sınıflandırma

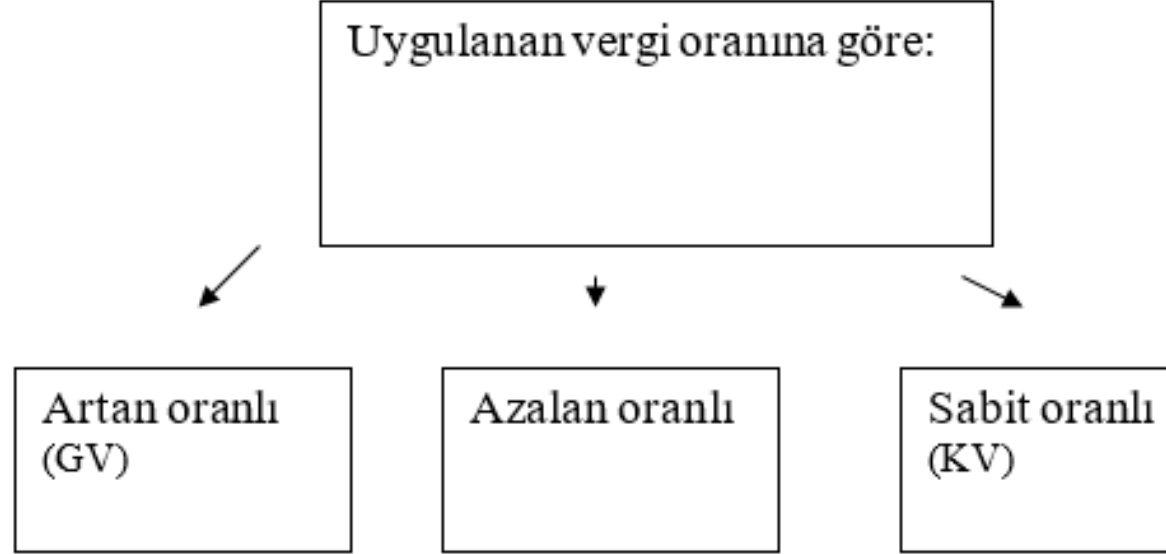
Spesifik vergiler	Malın miktarı, hacmi üzerinden hesaplanan vergiler
Advalorem	Değeri üzerinden hesaplanan vergiler

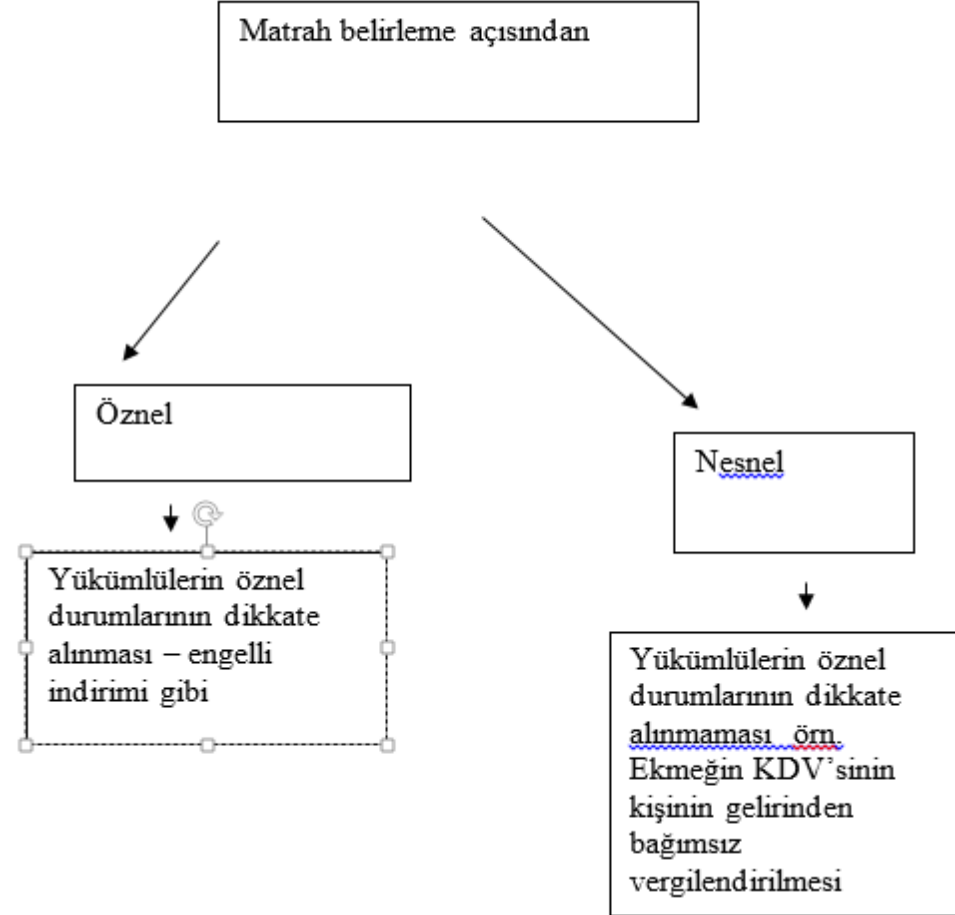
Vergilerin sınıflandırılması

Vergilerin sınıflandırılması

Matrah belirleme açısından

Vergilerin etkileri

